

smiso

Trygg på trening

«Trygge voksne gir trygge barn»

- Samarbeid VIK, Redd Barna og SMISO Hordaland
- Start 2017: 10 basisklubber
- 2020: over 50 idrettslag
- Undervist over 2000 stk
- Lokalt («Hordaland-modellen») og nasjonalt («Norgesprogrammet»)

Trygg på trening-prosessen/»Hordaland-modellen»

- 1) Innlegg styremøter
- 2) Utarbeide beredskapsplaner og etiske retningslinjer
- 3) Trygg på trening-foredrag klubbinternt
Trenerforum/foreldre/gruppeledere osv.
Presentasjon av beredskapsplan og retningslinjer
- 4) Sertifisert Trygg på trening-klubb

Implementering og veien videre

- «Norgesprogrammet»
- Særforbundsavtaler, for eksempel NFF (Kvalitetsklubb)
- Trener og lederutdanning

NORGES
IDRETTSFORBUND
Hordaland idrettskrets

Trygg på trening

Idrettsarena - et trygt sted å være

Trond Berge Høvik
Faglig veileder - Spes.sykepleier

SMISO Hordaland

- Råd og veiledning
- Forebyggende undervisning
- Kurs og veiledning til fagpersonell
- 1 av 24 sentre, landsdekkende
- Supplement til off.tjenestetilbud

Senteret gir tilbud til

- menn, kvinner og ungdom som har opplevd seksuelle overgrep, samt pårørende

St. Jakobs plass 9, Bergen

Tlf: 55 90 49 90

**“Monsters don` t come near to children,
nice men do”**

your parents
never found out?

no wayyyyyyyy!!!
i would be in
soooo much trouble
if they knew

Overgrep - i et samfunnsperspektiv

- 2 av 10 jenter og 1 av 10 gutter opplever seksuelle overgrep før fylte 18 år
- 2015: 527 anmeldelser for seksuell omgang med barn. 358 u/14 år, 169 u/10 år.

Kripos 2016

En stor del av barna har vært utsatt for de mest alvorlige krenkelsene, som penetrering og gjensidig oral-genital kontakt. I **12 %** av sakene er overgrepet filmet eller fotografert.

Kripos

Mer tall...

- **225** mindreårige anmeldt for SSA i 2016 (30% jenter).
- Den yngste som er anmeldt var **5 år**, den yngste som ble avhørt var **6 år**.
- **70%** av jenter som har utført SSA, har selv opplevd overgrep.
- **56%** økning i anmeldelser (voldtekt, trakassering m.m) fra 2015 til 2016
- **31%** var under 15 år

Kripos 2016

Dette er det ikke lett å snakke om..

En av fire har aldri fortalt det til noen

Siri Thoresen, Ole Kristian Hjemdal og Tore Wentzel-Larsen

NKVTS - 2013

Nettrelaterte overgrep

Mann 65 år - groomet **40** barn. mellom 9-13 år, via mobilspill. **75** barn totalt - inkludert Filippinske barn (livefilming)

I **2013** ble 65 åringen fengslet for oppbevaring av **9500** bilder og **700** filmer av barn i seksuell aktivitet. **Dom; 10 mnd - 5 mnd var da betinget**

Dagbladet 31.03.16

USA (flink på forskning)

- **50%** av dømte overgripere begår nye overgrep 1 år etter løslatelse, **75%** etter 2 år
- En overgriper har, i snitt, **160** ofre.

Dokument nr8:45 - Lovdata

Én av tre som laster ned seksualiserte bilder av barn er tidligere mistenkt, siktet eller dømt for fysiske overgrep

Rundt halvparten av dem er pedofile. Den andre halvparten har andre grunner. Overgrep handler ikke om sex - det handler bl.a om forvrengt kroppsbilde hos overgriper. Kripos

Fra 2010 til 2016 ble det tatt 76 ansatte i barnehage og skole for seksuelle overgrep mot barn . Hvor 50 var ansatt i skolen, resten i barnehage.

Holtermann, 2016

Ifølge Interpol er over halvparten av ofrene i
ennå ikke i puberteten og rundt **5 prosent** av
dem er spedbarn

Interpol

ADVARSEL

Kayleigh Haywood (15) ble brutalt voldtatt og drept etter å ha chattet med en fremmed på nett i to uker. Før hun dette hadde allerede to andre menn prøvd å groome Kayleigh. Hun mottok 2643 meldinger på 13 dager (Facebook) fra drapsmannen/overgriperen.

Marianne Høyer, politiadvokat

Advarer på det sterkeste;

- Barna gjør det vi advarer mot om og om igjen. De legger til personer de ikke vet hvem er på sosiale medier. De gir ut informasjon om seg selv. Dette er vi veldig bekymret over, sier Høyer.
- Vi kan ikke understreke sterkt nok hvor farlig det er å ha kontakt med folk de ikke vet hvem er, sier hun.

Politiadvokaten forklarer at mange overgripere er **veldig flinke til å vinne tillit hos barna.**

For seksuell omgang før 13 år er de viktigste gruppene av overgripere **naboer, andre kjente voksne, familie og slekt annet enn foresatte.**

NKVTS

Porno

- 30% av all internett trafikk er porno
- Mer enn **dobbelt** så mange norske barn har sett porno på Internett, som jevnaldrende i resten av Europa
- Lærer våre barn seksualitet gjennom pornografi?

EuKids online

- 4400 genuine IP adr laster ned overgrepsmateriale i Oslo. Mellom seg delte de 11,7 mill filer
- 40% av alle jenter har opplevd å bli presset til å dele nakenbilder

"Internett har blitt et eldorado for overgripere som vil finne sårbare barn"

Kripos

Forbudt å TA - HA - DELE!!

Husk på dette FØR du deler bilder - av andre barn

750 barn i Norge lever under kode 6 eller 7.
Hemmelig adresse, nytt navn, nytt
personnummer.

Vet du hvem de er??

Konsekvenser ved deling av smiso

nakenbilder

- Den utsatte mister kontroll over egen erfaring
- Lever i konstant frykt
- Overgrepet tar aldri slutt
- Vedvarende trusselsituasjon
- Kan reagere med håpløshet og lært hjelpeløshet
- Kan påvirke utviklingsløpet til barn
- Vansker med å regulere følelser
- Streve i sosiale relasjoner (42% føler ofte/alltid seg ensomme)
- Utrygghet i hverdagen
- Angst/depresjon
- Skyld og skam

Kriminalforebygging.no

Barn er den sikreste kilden til sannhet!

85% av voksne synes det er ubehagelig å snakke, mens kun 5% av barn synes det er ubehagelig å svare.

Ole Morten Mouridsen, Stine Sofie Stiftelsen

Avvergeplikt

Alle mennesker har en selvstendig plikt til å avverge visse straffbare forhold. Disse bestemte straffbare forholdene er beskrevet i § 196 i Straffeloven og flere av dem angår overgrep mot barn

(§291 Voldtekt, §299 voldtekt av/seksuell omgang med barn u 14 år, §295 misbruk av overmaktsforhold o.l, §312 Incest, §314 seksuell omgang mellom andre nærstående)

Dette er viktig!!!

- Når du har fått mistanke om at et barn kan være **utsatt for vold eller et overgrep**, har du et **selvstendig ansvar** for å melde dette videre til noen som følger opp saken på en ordentlig måte.
- Hvis den du først melder dette til ikke tar mistanken tilstrekkelig alvorlig, har **du et ansvar for å gå videre** med saken til annet ledernivå eller direkte til politiet.

Hva er IKKE ok?

Seksuell handling omfatter i hovedsak beføling av bryster eller kjønnsorganer, rettet mot en annen person.

Seksuelt krenkende atferd er for eksempel blotting og anstøtelige bevegelser eller ordbruk mot en annen, men uten fysisk kontakt.

Det rammer også distribusjon av fotografier eller levende bilder på nett, der mottakeren er under 16 år eller ikke har samtykket i å motta slike bilder.

**ALL SEKSUELL OMGANG MED BARN
UNDER 14 ÅR ER FORBUDT OG REGNES
SOM VOLDTEKT!**

Politiet.no

SÅ...Hva skjer i idretten?

Danmark straffesaker: 63% av ofrene var gutter - 90 % innen idretten

Forekommer under arrangementer, i bil, festlige anledninger med alkohol.

Kari Fasting 2011

*«Jeg hadde skadet ankelen min og sendte en tekstmelding med forespørsel om jeg kunne få fri fra trening på kvelden fordi jeg hadde så vondt. Da fikk jeg til svar: **Ja, hvis du sender et nakenbilde**».*

I oktober 2017 publiserte Norges Idrettsforbund en rapport som viser at over 50 prosent av alle særforbundene ikke jobber aktivt for å gjøre retningslinjer om seksuell trakassering/overgrep kjent. TV2.no

Minst 19 av 55 norske særforbund har håndtert saker om seksuell trakassering og/eller overgrep siden 2015.

Fasting/Sand 2017

“Flere idrettsledere TV 2 har vært i kontakt med anser ikke seksuell trakassering for å være et stort problem.” TV2 2018

Dette skal ikke forekomme. Alle skal være trygge når de kommer inn i norsk idrett.

Tom Tvedt 2017

Hvem er overgriperen?

- **85%** er en kjent person for barnet
- Ca. **35%** begås av andre barn og unge
De fleste er gutter som utøver sitt første overgrep før fylte 15 år
- **5-15%** av overgrep mot barn begås av kvinner

Hvorfor skjer det?

1. Følelsmessig samsvar + seksuell tenning + blokkering
2. Indre stoppere - hva sier følelsene?
3. Ytre stoppere - kultur, samfunn, tilhørighet
4. Finnes der ikke indre/ytre stoppere = hvilken motstand er det i barnet =
overgrep

Inge Nordhaug “Kva ser vi - smiso kva gjer vi?”

“ Det finnes ikke psykologiske tester som gjør at en kan finne overgriperen, før de (overgriperne) får en posisjon ift til barnet. Forebyggingen må ligge i opplæring, at jobben med barn er gjennomsynlig og at saker blir fort oppdaget. Det er viktig å ikke ta sjanser på vegne av barn.

Det er ikke underlig at de med seksuelle tenningsmekanismer mot barn søker seg til arbeid eller tillitsverv som har med barn å gjøre.”

Normalt/unormalt, 2-6 år

- lite bluferdig
- tiss og bæsje
- nysgjerrig på kjønnsorganer (berøre kjønnsorganer)
- Doktorleken
- Glede ved berøring av EGNE kjønnsorganer
- munn mot kjønnsorgan
- gjenstander i skjede og endetarmsåpning
- mastruberer med gjenstander
- berøre andres kjønnsorganer etter beskjed om å slutte
- berøre voksne sine kjønnsorganer

Normalt/unnormalt, 7-12 år

- seksuell lek med kjente barn
- berøre egne kjønnsorganer i lukket rom
- nakenbilder
- interesse for motsatt kjønn
- Sjenert for avkledning
- reservert for fremmede
- spør om å delta i andres seksuelle handlinger
- simulerer samleie
- kler av andre
- ber om å få se spesielt seksuelt på TV/nett
- lager seksualiserte lyder

Hva gjør vi - når barnet prøver å fortelle?

- Vær **lyttende** til hva barnet forteller
- Vær **sensitiv** og **empatisk**
- Ta barnets utsagn **på alvor**. Barn snakker seg sjelden inn i dårlige situasjoner - de snakker seg heller ut.
- Vær oppmerksom på **seksualiserte uttrykk eller fortellinger** som ikke står i forhold til barnets alder og utvikling
- Gi barnet **TID** til å fortelle

Barn forteller med sin atferd

- Seksualisert atferd

Når barn gjør slik har de lært det et sted

- Hvor har de lært det?
- Har de sett noen andre gjøre sånn?
- Er det noen som gjør sånn mot dem?
- Hvem?
- Hvordan var det å være de da?

Snu et ansvarsforhold!

Ta ansvar hvis
barn sier fra

Ta ansvar for
at barn kan
si fra

***Tabu er overgriperens
beste venn!***

Seksualitet

- Likeverdig
- Lystbetont
- Frivillig

Seksuelle overgrep

- Lurt
- Overtalt
- Truet

Tegn på overgrep 6-12 år

- Isolasjon fra andre barn / relasjonelle vansker
- Lukket, mimikkfattig, innadvendt, deprimert
- Aggressiv og / eller hyperaktiv
- Pendler mellom ulike ekstrem-atferd
- Problemer med grenser, sårbar for å bli utnyttet seksuelt
- Problemer med hygiene / overdreven renslighet
- Seksualisert atferd og aktivitet

Hva gjør jeg - ved mistanke

1. Sett ord på din bekymring
2. Del med kollega og leder
3. Vær nær barnet i lek og samspill
4. Skriv logg
5. Snakk med barnet
6. Søk veiledning
7. Send bekymringsmelding til barneverntjenesten

Fallgrøfter:

1. Vi kan bli så usikre at vi unnlater å gjøre noe
2. Vi kan handle i affekt
3. Vi begynner å etterforske og skaffe bevis

Hva gjør jeg - i akutte situasjoner

Bekymring knyttet til hjemmet ➡ barnevernet/Politiet

Bekymring knyttet til andre ➡ barnevernet

- Sørg for at barnet er trygt og får hjelp.
- Hvis barnet trenger legehjelp, ta kontakt med legevakt/ambulansetjenesten.
- Varsle din nærmeste eller ansvarlige leder så fort som mulig. Det er leders oppgave å varsle politiet og barnevern.
- Ta selv kontakt med politiet og barnevern hvis det ikke er mulig å få umiddelbar kontakt med lederen din.

Hva er en akutt situasjon?

Du skal håndtere en situasjon som akutt når:

- du blir vitne til at et barn blir **utsatt for vold eller overgrep.**
- et barn **forteller**, eller har **fysiske tegn på**, at han eller hun **nettopp har blitt utsatt for vold eller et seksuelt overgrep.**
- hvis det er **fare for nye overgrep i nær fremtid.** For eksempel at barnet etter skoletid skal tilbake til samme person og samme sted hvor overgrepene har funnet sted.

VIKTIG - tips til barna våre

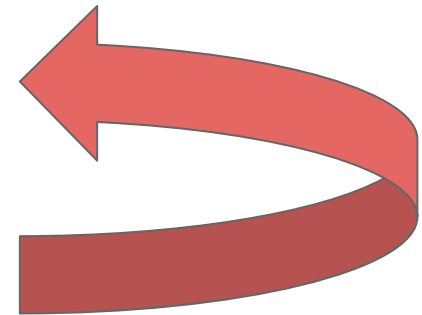
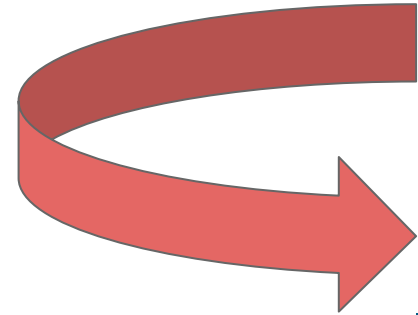
**Blir du ikke trodd eller hørt - gå til
neste trygge voksne!**

“Det å være barn - er å være sårbar”

David Finkelhor

TRYGGE VOKSNE

TRYGGE BARN

Kom med din usikkerhet, ikke vent til du er sikker

Husk at vi er på barnas side!

Tusen hjertelig takk

trond@smiso-hordaland.no

sms; 90 85 35 69

Telefon; 55 90 49 90

maria.dalsbo@idrettsforbundet.no

tlf; 97 48 62 07

#tryggpåtreening